

Przetwarzanie informacji

rozkaz – niezależna jednostka syntaktyczna oraz semantyczna

- działania na danych (w celu wytworzenia wyniku)
  - *kopiowanie* – niszczące, nieodwracalne
  - *zmiana formatu* – przemieszczanie pól (rekordów)
  - *konwersja kodu* – dołączanie lub usuwanie bitów
  - *działania logiczne* – jednobitowe, równocześnie na wielu bitach słowa
  - *działania arytmetyczne* – niezbędna kontrola poprawności wyniku

program (algorytm) = sekwencja instrukcji

- **sterowanie** – ustalenie sekwencji przetwarzania
  - tworzenie warunków – przygotowanie przesłanek
  - identyfikacja warunków – wybór przesłanek
  - wybór ścieżki przetwarzania – decyzja

Przepływ sterowania

powiązanie instrukcji tworzących program

- *funkcjonalne* – jaka jest następna instrukcja
konstrukcje: **repeat** (powtarzaj), **execute** (wykonaj).
- *lokacyjne* – gdzie jest następna instrukcja
  - *sekwencyjne* (ang. *sequential*) – wyklucza sterowanie,
❖ domniemana lokacja kolejnego rozkazu (porządek liniowy)
→ krótszy kod
  - *łańcuchowe* (ang. *chained*) – umożliwia sterowanie,
❖ konieczne wskazanie lokacji kolejnego rozkazu
→ dłuższy kod (musi zawierać wskazanie kolejnego rozkazu)

Kompromis:

- domniemany liniowy porządek instrukcji → *powiązanie sekwencyjne*
- sterowanie (zmiana porządku instrukcji) → *powiązanie łańcuchowe*

Realizacja decyzji

Sterowanie – realizacja decyzji (**jeśli** warunek WX **podejmij decyzję** XX)

Każda *decyzja* :może być

→ określona jako *wybór jednej spośród rozłącznych decyzji elementarnych (case)*

$$AA \cap BB \cap \dots \cap NN = \phi, \quad AA \cup BB \cup \dots \cup NN = \Omega,$$

będących skutkiem spełnienia jednej z rozłącznych przesłanek

$$WA \cap WB \cap \dots \cap WN = \phi, \quad WA \cup WB \cup \dots \cup WN = \Omega$$

→ *dekomponowana na sekwencję rozłącznych decyzji binarnych: (if ... then ... else...)*

jeśli $WA \cup WB \cup WC \cup WD = \text{True}$ **wtedy** wykonaj:

jeśli $WA \cup WB = \text{True}$ **wtedy** wykonaj

jeśli $WA = \text{True}$ **wtedy** wykonaj AA

w przeciwnym razie wykonaj B

w przeciwnym razie ($WC \cup WD = \text{True}$) wykonaj

jeśli $WC = \text{True}$ **wtedy** wykonaj CC

w przeciwnym razie wykonaj DD

w przeciwnym razie ($WA \cup WB \cup WC \cup WD = \text{False}$) wykonaj ...

Rozgałęzienia (w programie)

- *wytworzenie warunków* – wykonanie działania, np. porównanie
- *wybór warunku* – jawne lub implikowane wskazanie przesłanki
- *użycie warunku* – decyzja (zmiana porządku lub sposobu wykonania)
  - jawne wykonanie rozgałęzienia (instrukcja), ominięcie
    - rozgałęzienie zwykłe (*branch*), skok warunkowy (**j**war adres / **b**war adres)

if warunek **then goto** adres
    - rozgałęzienie ze śladem (*branch & link*) ((**call**war adres / **bl**war adres)

if warunek **then goto** adres **and link**
  - warunkowe wykonanie instrukcji

if warunek **then polecenie**
  - pułapka (*trap*) – warunkowe wykonanie funkcji

if warunek **then call** exception
- przechowanie stanu logicznego warunku (**set**war zmienna)

if warunek **then** zmienna:= *TRUE* **else** zmienna:= *FALSE*

Techniki wykonywania rozgałęzień

- każde rozgałęzienie można odnieść do alternatywnego warunku

alternatywa

if <i>warunek</i> (PRAWDZIWY) then <i>polecenie(P)</i> (FAŁSZYWY) else <i>polecenie(F)</i>	
bwar <i>adr_pol(P)</i>	bnot-war <i>adr_pol(F)</i>
<i>polecenie(F)</i>	<i>polecenie(P)</i>
bra <i>dalej</i>	bra <i>dalej</i>
<i>adr_pol(P): polecenie(P)</i>	<i>adr_pol(F): polecenie(F)</i>
<i>dalej:</i>	<i>dalej:</i>

ominięcie

if <i>war=true</i> then <i>polecenie</i> (else <i>kontynuacja</i>)	
bwar <i>adr_pol</i>	bnot-war <i>dalej</i>
bra <i>dalej</i>	<i>polecenie</i>
<i>adr_pol: polecenie</i>	<i>dalej: kontynuacja</i>
<i>dalej: kontynuacja</i>	
	if <i>war=false</i> then <i>kontynuacja</i> else <i>polecenie</i>

Unikanie rozgałęzień

instrukcje wykonywane warunkowo (IA-32)

cmov <i>war</i> <i>arg</i> , <i>zmienna</i>	; if <i>war</i> = true then <i>arg</i> = <i>zmienna</i>
cmpxchg (<i>acc</i>), <i>zm1</i> , <i>zm2</i>	; if <i>acc</i> = <i>zm1</i> then <i>zm1</i> = <i>zm2</i> ,
	; acc = <i>zm1</i>

alternatywne podstawienie

if *warunek* **then** *X=A* **else** *X=B*

TRUE=00...01,	TRUE=11...11,	
FALSE=00...00	FALSE=00...00	
sub <i>X</i> , <i>A</i> , <i>B</i>	sub <i>X</i> , <i>A</i> , <i>B</i>	<i>X</i> := <i>A</i> − <i>B</i>
set <i>not-war</i> <i>Z</i>	set <i>war</i> <i>Z</i>	
sub <i>X</i> , <i>A</i> , <i>B</i>	—	<i>Z</i> := 11...11 if <i>war</i>
and <i>X</i> , <i>X</i> , <i>Z</i>	and <i>X</i> , <i>X</i> , <i>Z</i>	<i>X</i> := (<i>A</i> − <i>B</i>) & <i>Z</i>
add <i>X</i> , <i>X</i> , <i>B</i>	add <i>X</i> , <i>X</i> , <i>B</i>	<i>X</i> := <i>B</i> + <i>Z</i> & (<i>A</i> − <i>B</i>)

Warunki – architektura CISC

		IA-32		MC 680x0	
	Warunek	Funkcja	Jcc	Funkcja	Bcc / DBcc
<i>status</i>	<i>przeniesienie</i>	$\sim\text{CF} / \text{CF}$	NC / C	$\sim\text{C} / \text{C}$	CC / CS
	<i>nadmiar U2</i>	$\sim\text{OF} / \text{OF}$	NO / O	$\sim\text{V} / \text{V}$	VC / VS
	<i>znak</i>	$\sim\text{SF} / \text{SF}$	NS / S	$\sim\text{N} / \text{N}$	PL / MI
	<i>zero</i>	$\sim\text{ZF} / \text{ZF}$	NZ / Z	$\sim\text{Z} / \text{Z}$	NE / EQ
<i>identyczność</i>	$\neq / =$	$\sim\text{ZF} / \text{ZF}$	NE / E	$\sim\text{Z} / \text{Z}$	NE / EQ
<i>porządek liczb naturalnych</i>	$\succ =$	$\sim\text{CF}$	AE NB	$\sim\text{C}$	CC*(HS)
	$\prec$	CF	B NAE	C	CS*(LO)
	$\succ$	$\sim\text{CF} \& \sim\text{ZF}$	A NBE	$\sim\text{C} \& \sim\text{Z}$	HI
	$\prec =$	$\text{CF} \vee \text{ZF}$	BE NA	$\text{C} \vee \text{Z}$	LS
<i>porządek liczb całkowitych</i>	$\geq$	$\text{SF} \equiv \text{OF}$	GE NL	$\text{N} \equiv \text{V}$	GE
	$<$	$\text{SF} \oplus \text{OF}$	L NGE	$\text{N} \oplus \text{V}$	LT
	$>$	$\sim\text{ZF} \& (\text{SF} \equiv \text{OF})$	G NLE	$\sim\text{Z} (\text{N} \equiv \text{V})$	GT
	$\leq$	$\text{ZF} \vee \text{SF} \oplus \text{OF}$	LE NG	$\text{Z} \vee \text{N} \oplus \text{V}$	LE

Uwaga: *Assembler Motoroli nie przewiduje notacji HS oraz LO dla tych instrukcji.

Warunki – architektura RISC

MIPS R2000				PowerPC 601	
Warunek	bcc rA, rB, adr	bc [..] CR _n /cc, adr	CR _n /cc	twcc rA, op2	<i>kod pułapki</i>
=	eq / eqz	CR _n /eq=T	CR _{4n+2}	eq	00100
≠	ne / nez	CR _n /eq=F	~CR _{4n+2}	ne	11000
<	ltu	CR _n /lt=T	CR _{4n+0}	lt	00010
<=	gequ	CR _n /lt=F	~CR _{4n+0}	lge	01010
<	gtu	CR _n /gt=T	CR _{4n+1}	lgt	00001
<=	lequ	CR _n /gt=F	~CR _{4n+1}	lle	00110
<	lt / ltz	CR _n /lt=T	CR _{4n+0}	lt	10000
>=	ge / gez	CR _n /lt=F	~CR _{4n+0}	ge	01100
>	gt / gtz	CR _n /gt=T	CR _{4n+1}	gt	01000
<=	le	CR _n /gt=F	~CR _{4n+1}	le	10100
<i>nadmiar</i>	(trapv)	CR _n /so=T	CR _{4n+3}	—	—

Uwaga: W procesorze PowerPC 601 numer bitu CR odpowiadającego warunkowi CR_n/*cond* określa pole BI kodu rozkazu, typ warunku *type* i reakcję na stan licznika CTR określa pole BO kodu rozkazu **bc**, zapisywanego też jako **bc**[..] BO, BI, adr.

Instrukcje warunkowe – architektura CISC

Wytworzenie warunku – aktualizacja rejestru flag / kodów warunkowych

- instrukcje arytmetyczne
- porównanie – jak odejmowanie
- instrukcje logiczne i przesunięcia – w ograniczonym zakresie
- stan rejestru zliczającego

	IA-32	MC 680x0
Wytworzenie	cmp op1, op2; $cc \rightarrow F$ (alu) op1, op2; $cc \rightarrow F$	CMP op1, op2; $cc \rightarrow CCR$ (ALU) op1, op2; $cc \rightarrow CCR$
Rozgałęzienie	jcc adres $cc(F)$ loop adres $? e(cx)=0$	Bcc adres $cc(CCR)$ DBcc D#, adres $? D\#=0$
Zapamiętanie	setcc zmienna	Scc zmienna
Kopiowanie	cmovcc op1, op2	
Pułapka	into	TRAPV

Inne instrukcje –działanie gdy zgodność

- porównaj i wymień / dodaj
- testuj i ustaw

Instrukcje warunkowe – architektura RISC

Wytworzenie warunku – aktualizacja rejestru flag / kodów warunkowych

- porównanie przy założonej interpretacji kodu (NB / U2)
- instrukcje arytmetyczne – z ograniczeniami
- stan rejestru zliczającego

	MIPS R2000	PowerPC
Wytworzenie	—	cmp [l i] crfD, rA, op <i>ex(alu)</i> → XER / CR0 <i>ex(fpu)</i> → FXER / CR1
Rozgałęzienie	bcc op1, op2, adr	bc[a][l] <i>cond & type</i> , adr / bc[a][l] BO, BI, adr bc[lr ctr][l] <i>cond & type</i> / bc[lr ctr][l] BO, BI
Pułapka	trapv	twcc

Inne instrukcje –działanie gdy zgodność

- porównaj i wyzeruj
- testuj i ustaw

Kompilacja instrukcji warunkowych (1)

rozgałęzienie

if (A>B and C<D) then polecenie else inne

MC 680x0*	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
MOVE.L B, D#	movl A, %eax	lwz rA, r0, A	lw rA, A
CMP.L A, D#	cmpl B, %eax, B	lwz rB, r0, B	lw rB, B
BLE alt	jle alt	lwz rC, r0, C	lw rC, C
MOVE.L C, D#	movl D, %eax	lwz rD, r0, D	lw rD, D
CMP.L D#, D	cmpl C, %eax, B	cmp rA, rB	ble rA, rB, alt
BGE alt	jge alt	bc CR0/gt=F, alt	bge rC, rD, alt
<i>polecenie</i>	<i>polecenie</i>	cmp rC, rD	<i>polecenie</i>
BRA continue	jmp continue	bc CR0/lr=F, alt	b continue
alt:	alt:	<i>polecenie</i>	alt:
<i>inne</i>	<i>inne</i>	b continue	<i>inne</i>
continue:	continue:	alt:	continue:
		<i>inne</i>	
		continue:	
<i>zmienne A-D w pamięci</i>			

Kompilacja instrukcji warunkowych (2)

ominięcie – if (A>B) then polecenie

MC 680x0*	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
MOVE.L B, D#	movl A, %eax	lwz rA, r0, A	lw rA, A
CMP.L A, D#	cmpl B, %eax	lwz rB, r0, B	lw rB, B
BLE alt	jle alt	cmp rA, rB	ble rA, rB, alt
<i>polecenie</i>	<i>polecenie</i>	bc CR0/gt=F, alt	<i>polecenie</i>
alt:	alt:	<i>polecenie</i>	alt:
		alt:	

przypisanie warunku – B:= (X ≤ V) AND (Z > Y)

MC 680x0	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
MOVE.L X, D#	movl X, %eax	xor rB, rB, rB	sle rB, rX, rV
CMP.L V, D#	cmpl V, %eax	cmp rX, rV	sgt rC, rZ, rY
SLE B	setle B	bc CR0/gt=T, hop	and rB, rB, rC
MOVE.L Z, D#	movl Z, %eax	cmp rZ, rY	
CMP.L Y, D#	cmpl Y, %eax	bc CR0/gt=F, hop	
SGT D#	setgt %ebx	nand rB, rB, rB	
AND.L D#, B	andl B, %ebx	hop:	

Kompilacja instrukcji warunkowych (3)

alternatywne podstawienie

if (A>B) then X=P else X=Q

MC 680x0*	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
MOVE A, D1 CMP D1, B SLE D2 MOVE Q, D3 MOVE P, D4 SUB D3, D4 AND D2, D4 ADD D3, D4	movl A, %eax cmp B, %eax setle %ebx decl %ebx movl Q, %ecx movl P, %edx subl %ecx, %edx andl %ebx, %edx addl %edx, %ecx <i>lub</i> movl Q, %ecx movl A, %eax cmpl B, %eax cmovgt P, %edx	lwz rA, r0, A lwz rB, r0, B subf rZ, rB, rA subfe rZ, rZ, rZ lwz rQ, r0, Q lwz rP, r0, P subf rX, rP, rQ and rX, rZ, rX add rX, rQ, rX	lw rA, A lw rB, B sle rZ, rA, rB lw rP, P lw rQ, Q sub rX, rP, rQ and rX, rZ, rX add rX, rQ, rX
<i>true</i> = 11...11 (−1) <i>false</i> = 00...00	<i>true</i> = 00...01 (+1) <i>false</i> = 00...00		

Kompilacja instrukcji warunkowych (4)

wybór wielowariantowy

case $i, n, \{(i \leq n) \Rightarrow \text{polecenie } [i], (i > n) \Rightarrow \text{polecenie } [0]\}$

MC 680x0 CMPA.L A#, N BLS sel SUBA.L A#, A# sel: LSL A#, 2 JSR (A#)	IA-32 cmpl N, %ebx jbe sel xorl %ebx, %ebx sel: shl 2, %ebx call (%ebx) <i>)* skok odległy (far)</i>	PowerPC 601 xor rB, rB, rB ori rB, rB, 2 cmpu rA, N bc CR0/gt=F, sel xor rA, rA, rA sel: sle rA, rA, rB ld rC, 0, rA mtspr LR, rC bclr	MIPS R2000 bgtu rA, N, case0 beq rA, 1, case1 ... beq rA, N, caseN
---	---	--	--

IA-32: 80386 ... Pentium IV: skok pośredni (wyznaczony): **jmp [bx]** / **call [bx]**

Nie daje się prognozować, należy go unikać!

Kompilacja instrukcji warunkowych (5)

instrukcja pętli indeksowanej

for *i:= st step -1 until end do polecenie (i)*

MC 680x0	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
MOVE.L D#, end	movl end, %ecx	xor rC, rC, rC	li rX, 1
SUB.L st, D#	subl st-1, %ecx	ori rC, rC, end-st	li rC, end-st
powt:	powt:	powt:	powt:
<i>polecenie (i)</i>	<i>polecenie (i)</i>	<i>polecenie (i)</i>	<i>polecenie (i)</i>
<i>i:=i+1</i>	<i>i:=i+1</i>	<i>i:=i+1</i>	<i>i:=i+1</i>
DBF D#, powt	loop powt	bc CTR≠0, powt	sub rC, rC, rX
			bgtz rC, powt

Uwaga: Założono, że wszystkie parametry są liczbami całkowitymi.

Kompilacja instrukcji warunkowych (6)

uogólniona instrukcja pętli indeksowanej

for *i:= st step kr until end do polecenie (i)*

MC 680x0	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
MOVE.L <i>st, D#</i> MOVE CCR, SP powt: MOVE SP, CCR <i>Polecenie (D#)</i> MOVE CCR, SP ADD.L <i>kr, D#</i> CMP.L <i>D#, end</i> BLE powt MOVE SP, CCR	movl <i>st, %ebx</i> pushf powt: popf <i>polecenie (%ebx)</i> pushf addl <i>kr, %ebx</i> cmpl <i>end, %ebx</i> jgt powt popf	xor rC, rC, rC ori rC, rC, <i>end-st</i> div rC, <i>kr</i> mtspr CTR, rC powt: <i>polecenie (i)</i> bc CTR≠0, powt	li rX, 1 li rC, <i>end-st</i> div rC, <i>kr</i> powt: <i>polecenie (i)</i> sub rC, rC, rX bgtz rC, powt

Kompilacja instrukcji warunkowych (7)

instrukcja warunkowego powtórzenia

repeat *polecenie* (*A*, *B*) **until** $A > B$

MC 680x0	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
start: <i>polecenie</i> (<i>A</i> , <i>B</i>) CMPM.L <i>A</i> , <i>B</i> BGT <i>start</i>	start: <i>polecenie</i> (<i>A</i> , <i>B</i>) movl <i>A</i> , %eax cmpl <i>B</i> , %eax jgt <i>start</i>	start: <i>polecenie</i> (<i>A</i> , <i>B</i>) cmp <i>rA</i> , <i>rB</i> bc CR0/gt=T, <i>start</i>	start: <i>polecenie</i> (<i>A</i> , <i>B</i>) bgt <i>rA</i> , <i>rB</i> , <i>start</i>

Kompilacja instrukcji warunkowych (8)

instrukcje powtórzenia z warunkiem zakończenia

while $A > B$ **do** *polecenie* (A, B)

MC 680x0	IA-32	PowerPC 601	MIPS R2000
start: CMPM.L A, B BLE skip <i>polecenie</i> (A, B) BRA start skip:	start: movl $A, \%eax$ cmpl $B, \%eax$ jle skip <i>polecenie</i> (A, B) jmp start skip:	start: cmp rA, rB bc CR0/gt=F, skip <i>polecenie</i> (rA, rB) b start skip:	start: bgt rA, rB , skip <i>polecenie</i> (rA, rB) b start skip:

Funkcje i procedury

Funkcja – działanie złożone, którego wynikiem jest wartość

- *uaktywnienie funkcji – wywołanie (function call)*
- *zakończenie – zwrot sterowania (return) do miejsca wywołania*
- *parametry formalne i parametry bieżące (aktualne), przekazywane*
  - *przez odniesienie (by reference) – wskaźnik obiektu*
  - *przez wartość (by value) – obiekt*

Procedura – funkcja, która jawnie nie zwraca wartości.

	FUNKCJA	ROZKAZ
parametry	lista zmiennych	lista argumentów
<i>formalne</i>	nazwy zmiennych	nazwy rejestrów i adresy zmiennych
<i>aktualne</i>	wartości	zawartość rejestrów i zmiennych
przekazanie	umieszczenie na liście	tryb adresowania
<i>odniesienie</i>	nazwa	adresowanie pośrednie
<i>wartość</i>	wartość	adresowanie bezpośrednie
uaktywnienie	powiązania	—
	wywołanie	wykonanie
zakończenie	return	PC++

Powiązania i aktywacja

Powiązania (binding):

- parametrów formalnych z parametrami faktycznymi (ang. *actual*)
- parametrów faktycznych (bieżących) z wartościami
- nazw stałych z wartościami i nazw zmiennych z lokacjami (adresami).

Środowisko wykonania (run-time environment), kontekst funkcji:

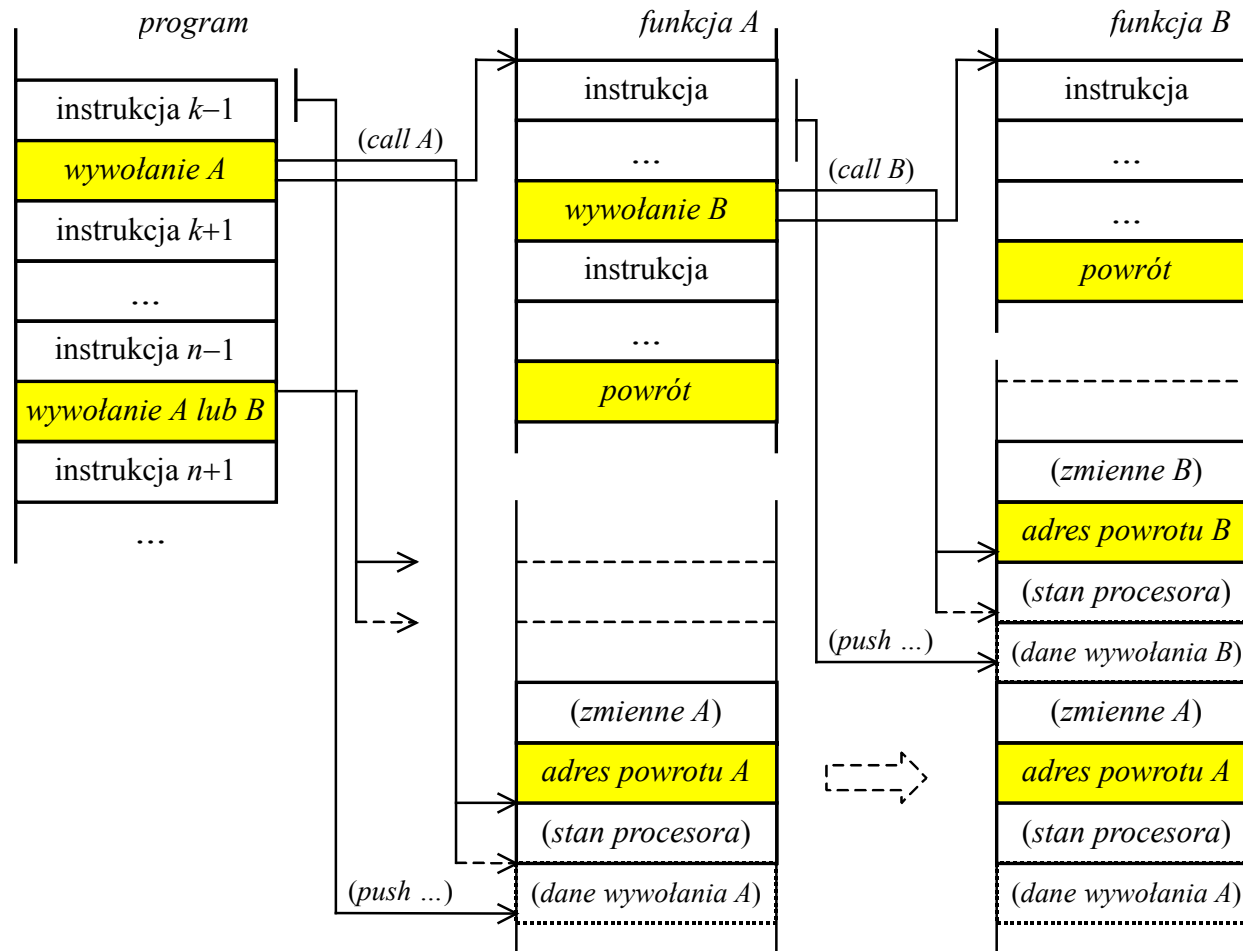
blok aktywacji (activation record).

- parametry *bezpośrednie (explicit)* przekazane przez funkcję wywołującą
- parametry *implikowane (implicit)* tworzone automatycznie
- dane lokalne (*local data*) lub wskaźniki danych strukturalnych.

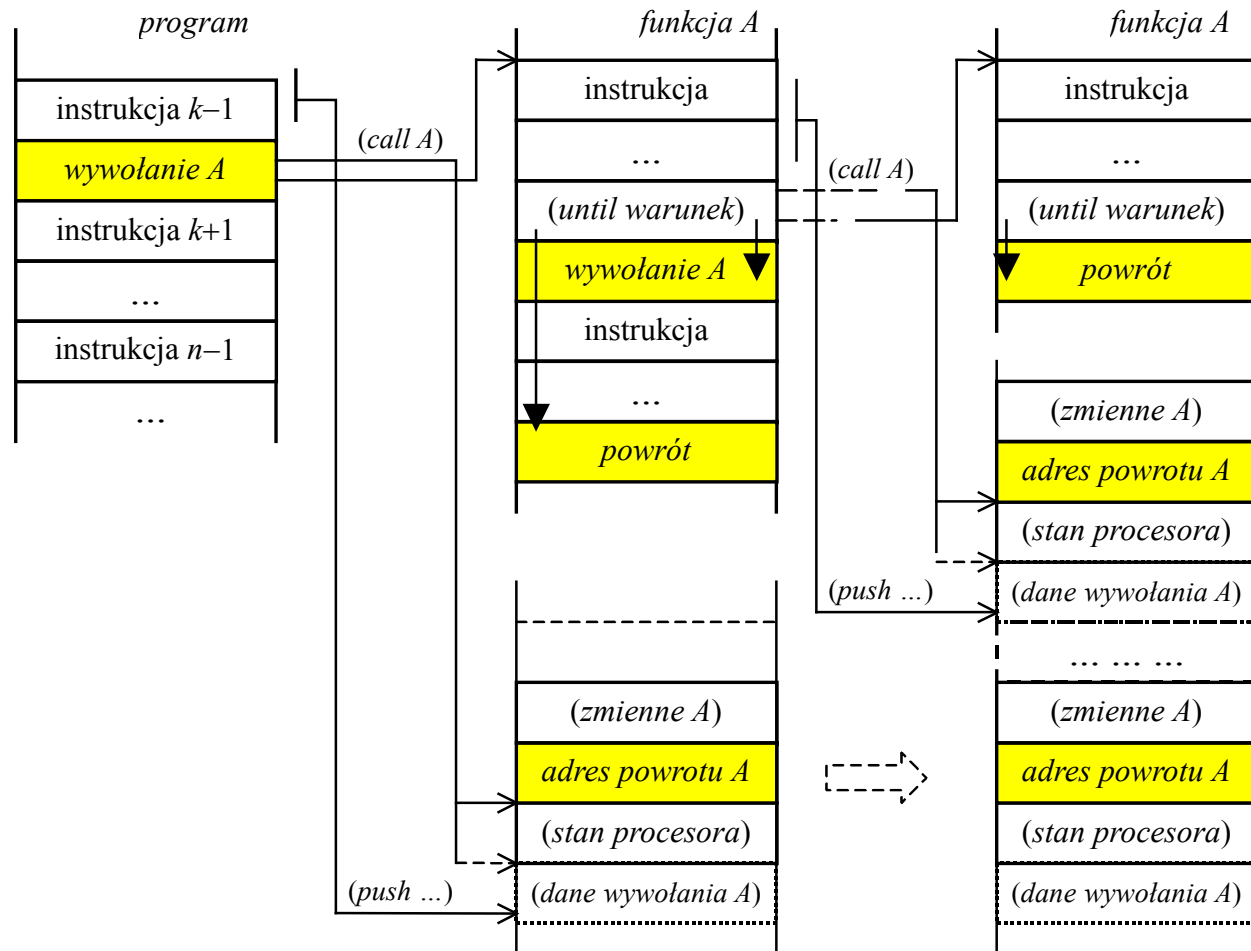
Alokacja bloku aktywacji

- *alokacja statyczna* – podczas kompilacji (wyklucza rekurencję, także pośrednią, oraz jednoczesne udostępnienie funkcji różnym procesom)
  - *powiązania statyczne (leksykalne)* – podczas kompilacji (*wczesne*)
- *alokacja dynamiczna* – na czas wykonania, unieważniana po zakończeniu
  - *powiązania dynamiczne* – podczas wykonywania (tylko zmienne)
    - *przystąpienie (shadowing)* zmiennych – zmienne lokalne
    - *nakładanie (overlapping)* zmiennych – zmienne robocze

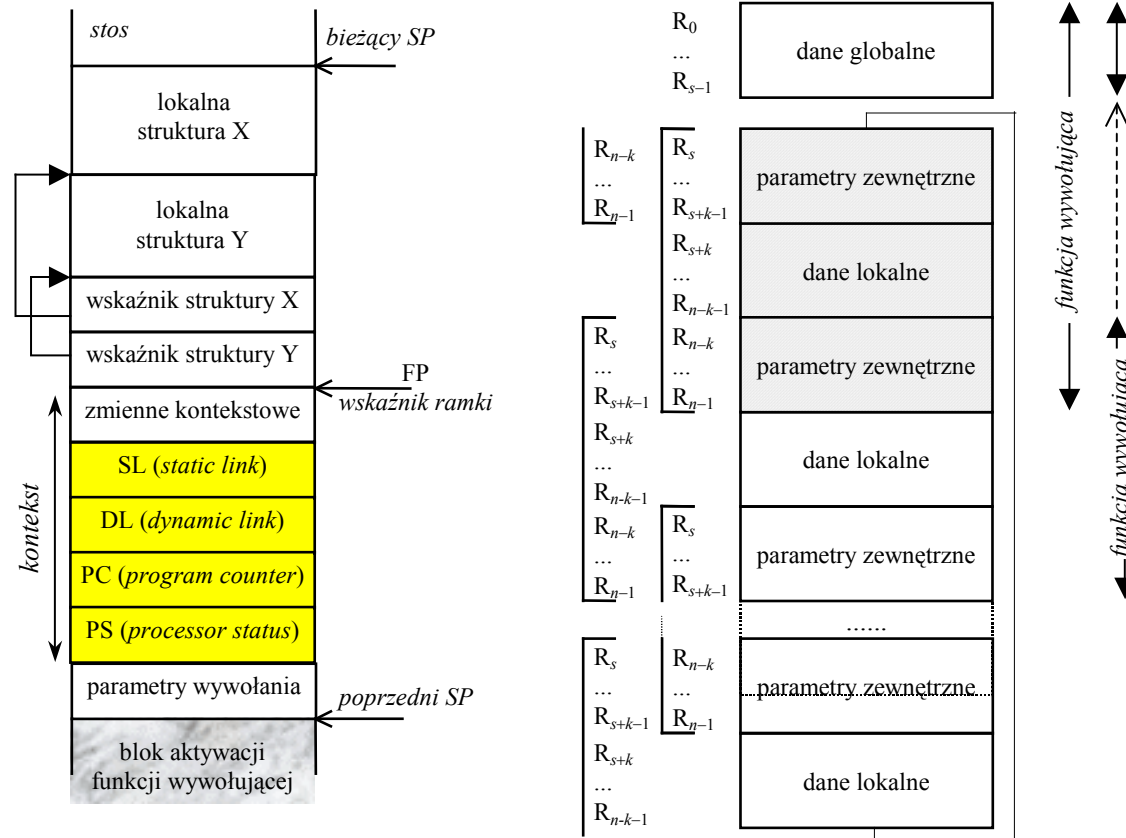
Wywołanie i zagnieżdżanie funkcji (procedury)

Rekurencja

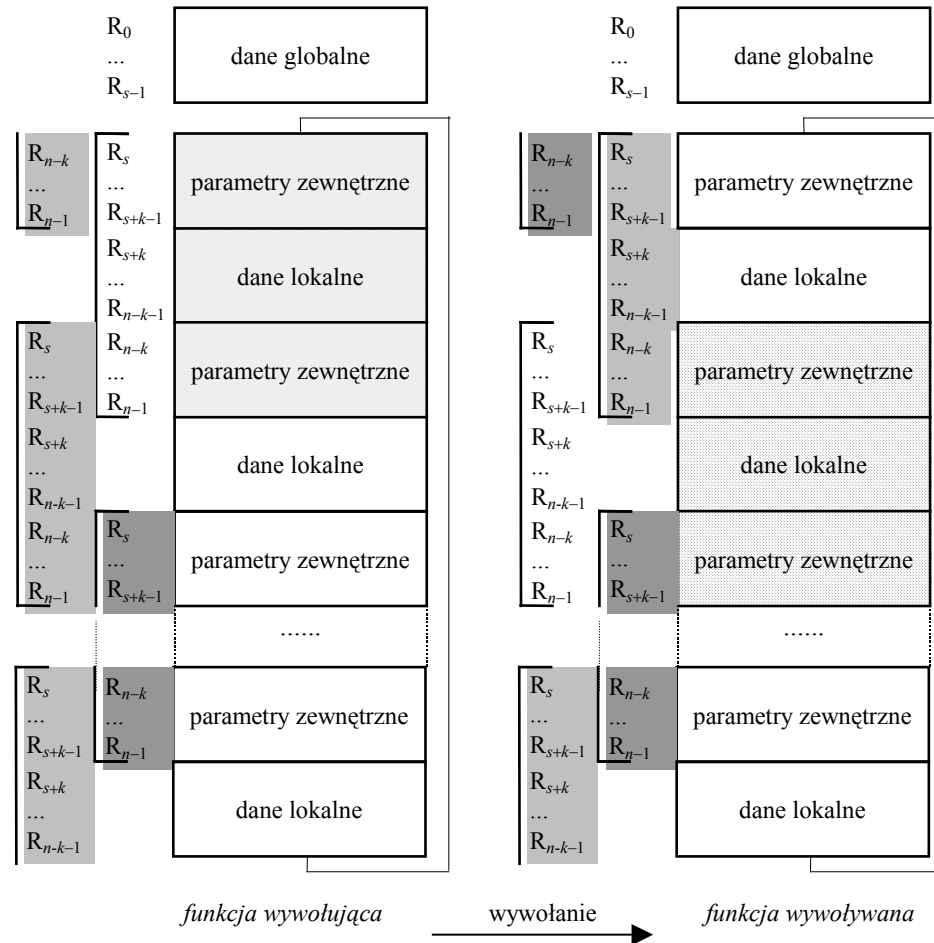

Kontekst funkcji i blok aktywacji

Blok aktywacji: a) w obszarze stosu, b) okna rejestrowe (SL – powiązanie do zmiennych statycznych, DL – powiązanie do poprzedniego bloku akt.)

Blok aktywacji w oknie rejestrowym

Konwencje wywołania

Konwencja wywołania

- sposób przekazywania parametrów do i z funkcji (ang. *calling conventions*)

Proces przekazywania parametrów – powiązanie procedury (ang. *subroutine linkage*)

Zagnieżdżanie funkcji

- rejestr powiązań (ang. *link register*) lub adres powrotu na stosie

Konwencje:

- przez rejestry procesora
metoda szybka, liczba parametrów ograniczona
- przez obszar powiązania danych (ang. *subroutine linkage*)
adres obszaru przekazywany przez rejestr procesora
- przez stos programowy
w obszarze stosu tworzona ramka dla parametrów (kontekst/blok aktywacji)
adresowana wskaźnik ramki (ang. *frame pointer*)

Mechanizm okien rejestrowych – przekazywanie parametrów i powiązania przez okno rejestrowe

Przekazywanie parametrów

Blok aktywacji na stosie:

- zmienne przekazywane do funkcji
  - wskaźniki (parametry przekazywane przez referencję – adresy)
  - wartości (parametry przekazywane przez wartość – stałe wywołania)
- kontekst stabilny (chroniony podczas wywołania)
  - stan (wybranych) rejestrów procesora
- kontekst dynamiczny (określany podczas wywołania)
  - słowo stanu procesora i stan licznika rozkazów (adres powrotu)
  - wskaźnik powiązań statycznych (poprzedni wskaźnik stosu)
  - wskaźnik powiązań dynamicznych (zagnieżdżanie i rekurencja)
- wskaźniki lokalnych struktur danych
  - rozmiar i liczba zmiennych struktury

Okna rejestrowe

- CALL / RET → przełączenie okna – nie ma dynamicznej zmiany kontekstu
- parametry zewnętrzne – zmienne przekazywane
- parametry lokalne – zmienne robocze i wskaźniki lokalnych struktur
- ograniczona liczba poziomów wywołania

Korzyści z mechanizmu funkcji i problemy

Korzyści:

- *redukcja rozmiaru kodu (usunięcie powtarzalnych fragmentów programu)*
- *redukcja zapotrzebowania na pamięć*
- *ukrycie szczegółów implementowanego algorytmu i struktury danych*
  - o *możliwość modyfikacji algorytmu bez zmiany sposobu użycia*
- *łatwa implementacja wyższego poziomu abstrakcji – maszyny wirtualnej*
  - o *funkcja = makrorozkaz →*
→ lista makrorozkazów = architektura wirtualna

Problemy:

- *naruszenie sekwencyjności rozkazów podczas wywołania*
- *nieprzewidywalność lokalizacji kolejnego rozkazu podczas powrotu*

!! UWAGA:

Funkcja – makrorozkaz, złożone polecenie wykonywane przez procesor

Makro – tekstowy opis w pliku źródłowym (*makrodefinicja*), przetwarzany przez kompilator (*makrowywołanie*) na sekwencję instrukcji podczas generowania kodu